

Programma 0 | Bestuur en ondersteuning

Programma 0 | Bestuur en ondersteuning

Omschrijving (toelichting)

Coalitieakkoord

Deze bestuursperiode is het coalitieakkoord van Opsterlands Belang, de FNP, de PvdA en de ChristenUnie leidend. Tegelijk passen we beleid en uitvoering aan, als nieuwe omstandigheden daarom vragen.

Samen met de samenleving

Als gemeentelijke overheid staan we dicht bij de samenleving. Dat blijkt op verschillende manieren. We betrekken inwoners, instellingen en bedrijven bij onze plannen. We zijn duidelijk over hun rol. We laten zien welke stappen we zetten en welk resultaat we willen bereiken. Onze communicatie is duidelijk. Daarbij houden we rekening met al onze inwoners. Daarom gebruiken we digitale middelen én is er de mogelijkheid van persoonlijk contact.

Gemeenteraad

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de kaders, voor de budgetten en voor de controle op de uitvoering. Daarom betrekken B&W de gemeenteraad aan het begin van de belangrijke processen.

Zelfstandige gemeente - samenwerken

We zijn als Opsterland een zelfstandige gemeente in Zuidoost-Fryslân en dat willen we blijven. Tegelijk hebben we anderen nodig om onze doelen te halen. Vooral omdat de opgaven voor gemeenten groter en ingewikkelder worden. Daarom werken we samen met Ooststellingwerf en Weststellingwerf in OWO-verband. Ook met andere gemeenten, zoals Heerenveen en Smallingerland, werken we samen. Wij zijn lid van de P10, een samenwerkingsverband van 33 grote plattelandsgemeenten. We brengen onze belangen onder de aandacht van de landelijke en Europese politiek. Dit doen wij bijvoorbeeld via de VNG en de VFG.

Organisatie

We hebben een professionele organisatie, die aansluit op de koers die de gemeenteraad en B&W bepalen. De organisatie past haar manier van werken aan op de netwerksamenleving. De organisatie is een lerende organisatie. Een professionele organisatie vraagt om goed werkgeverschap en werknemerschap. De organisatie doet haar werk met voldoende kwaliteit en voldoende menskracht.

Kaderstellende documenten

Omschrijving (toelichting)

Coalitieakkoord Opsterland 2022-2026 - Mei-inoar foarút
Romte en ferskaat 2013
Bestuursovereenkomst OWO-samenwerking 2024
OWO-visie 2021
Standpuntbepaling voortgang OWO-samenwerking (2016)

Reguliere werkzaamheden

Omschrijving (toelichting)

- Interne advisering en ondersteuning bedrijfsvoering (communicatie, HR, financiën, control, inkoop, ICT)
- Behandelen juridische procedures (bezwaar, beroep)
- Verstrekken van documenten (rijbewijs, paspoort en uittreksels)
- Vastleggen van levensloop bepalende momenten (geboorte, huwelijk, partnerschap, overlijden en verhuizingen)
- Het te woord staan van burgers, ondernemers en andere partijen die informatie over en van de gemeente zoeken.

Thema Bestuur

Doelstellingen

Wij versterken de mienskip en het vertrouwen in de overheid

Maatregelen

We betrekken jongeren bij de politiek

Omschrijving (toelichting)

1. In 2024 evalueren we de instelling van de kinderburgemeester. Op basis van de evaluatie bepaalt de gemeenteraad of en hoe we ermee verdergaan.
2. We hebben een jeugdraad en/of andere vormen van betrokkenheid van jongeren. Jongeren hebben daardoor een concrete rol in of rond het politieke proces.

Kwaliteit (toelichting)

Kinderburgemeester

De eerste kinderburgemeester van Opsterland is benoemd voor het schooljaar 2023-2024. De functie heeft een ceremonieel karakter. De kinderburgemeester was aanwezig bij verschillende officiële en feestelijke momenten. Daarnaast was de kinderburgemeester betrokken bij de Opsterlandse Kinderconferentie. Dit is opgezet om de stem van jongeren onder de 12 jaar meer te laten horen in het gemeentelijk beleid. Het presidium heeft besloten om door te gaan met de jaarlijkse benoeming van een kinderburgemeester.

Jeugdraad

Om jongeren meer bij de politiek te betrekken, heeft de raad in januari 2024 besloten om een jeugdraad op te zetten in de vorm van een 2-jarige pilot. We hebben actief geworven, via verschillende kanalen. Die inspanning leverde weinig respons op. Na een jaar hebben zich drie jongeren aangemeld die graag in de jeugdraad willen plaats nemen.

Het is niet gelukt om een jeugdraad in de vorm van een officieel adviesorgaan op te zetten, zoals de raad had gevraagd. Aan het einde van 2024 hebben we besloten de aanpak te veranderen. We gaan kijken naar andere manieren om jongeren bij de politiek te betrekken.

Wij hebben een visie op participatie en een participatieverordening

Omschrijving (toelichting)

1. De gemeenteraad stelt een visie op participatie vast en een participatieverordening. Daarin staan de spelregels voor het samenwerken van inwoners en gemeente. Bijvoorbeeld hoe de gemeente inwoners betreft bij het maken en uitvoeren van beleid. In de visie en de verordening regelen we in elk geval dat vanaf het begin helder is welke rollen en verantwoordelijkheden de samenleving en de gemeente hebben.
2. Na een jaar doen we een eerste evaluatie hoe de visie en de verordening werken.

Kwaliteit (toelichting)

In 2023 is het participatieproces opgestart en op 28 november toegelicht tijdens de informele raadsconferentie. In 2024 zijn concrete voorbereidingen getroffen voor het opstellen van de participatievisie en -verordening. Daarmee is een belangrijke stap gezet richting heldere spelregels voor de samenwerking tussen gemeente en inwoners.

Doelstellingen

(Digitale) informatie bij de gemeente is veilig

Maatregelen

In 2024 onderzoeken we 20 bedrijfsprocessen op informatieveiligheid

Omschrijving (toelichting)

1. In 2024 versterken we de gelegde basis. We voeren de basisprincipes van de AVG verder in. Dit doen we door privacy-onderzoeken uit te voeren binnen bestaande en nieuwe bedrijfsprocessen. In 2024 onderzoeken we 20 processen. Dit zorgt er voor dat we persoonsgegevens alleen verwerken wanneer dat mag en nodig is. De kans op misbruik van gevoelige informatie wordt zo kleiner.
2. Daarnaast blijven we inzetten op privacy bewustzijn en het trainen van medewerkers. In 2024 volgen nieuwe medewerkers een klassikale training en spelen ze een virtual reality game. Alle medewerkers krijgen elke week een privacy-vraag voorgelegd.

Kwaliteit (toelichting)

In 2024 hebben we de gelegde basis voor wat betreft het voldoen aan de privacywetgeving versterkt. We hebben meer dan 20 processen onderzocht op het gebied van privacy en er zijn maatregelen doorgevoerd. De conclusie is dat we in hoge mate aan de privacywetgeving voldoen, waardoor de kans op misbruik van gevoelige informatie kleiner is. De processen zijn risicogericht geselecteerd en vallen o.a. binnen het Sociaal Domein en het team Openbare Orde en Veiligheid.

In 2024 hebben we ook gewerkt aan het kennis- en bewustwordingsniveau van de gemeente. Zo hebben nieuwe medewerkers klassikale trainingen gevolgd en privacy VR-games gespeeld. Daarnaast hebben de medewerkers wekelijks privacy-vragen beantwoord en deelgenomen aan lezingen.

Thema Dienstverlening en Organisatie

Doelstellingen

De gemeentelijke organisatie is professioneel en eigentijds

Maatregelen

Wij brengen de actuele positie van de ambtelijke organisatie in beeld

Omschrijving (toelichting)

1. We brengen in beeld welke opgaven er liggen voor de ambtelijke organisatie, wat dat van de organisatie vraagt en wat er voor nodig is om die opgaven aan te kunnen. Daarbij is gezonde werkdruk een randvoorwaarde.
2. We onderzoeken wat nodig is om een sterke positie op de arbeidsmarkt te hebben en te houden.
3. We onderzoeken of en hoe het mogelijk is om de arbeidsvoorwaarden in de OWO-gemeenten te harmoniseren.
4. We gaan het gemeentehuis herinrichten. Daarbij verduurzamen we het gebouw en we maken het geschikt voor eigentijds werken.

Kwaliteit (toelichting)

1. Elk team stelt jaarlijks een teamplan op met daarin de werkzaamheden en doelstellingen die gerealiseerd moeten worden voor het komende jaar. Waar nodig worden er prioriteiten gesteld. Daarbij is gezonde werkdruk een randvoorwaarde.
2. Arbeidsmarkt communicatie is het afgelopen jaar uitgerold. Het effect is momenteel dat we voldoende personeel met de gevraagde vaardigheden kunnen werven. Ook lukt het ons om met een actieve sturing op de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers zo voor de organisatie te houden.
3. Afgelopen jaar zijn de arbeidsvoorwaarden in het kader van het IKB verder geharmoniseerd in OWO-verband. Hierdoor is er bijna geen onderscheid meer qua arbeidsvoorwaarden tussen de drie

huizen.

4. De eerste stap, het werkcafé, is in 2024 afgerond. In 2024 is er gewerkt aan de planvorming en zijn de eerste gesprekken gevoerd over het passend gebruik in de toekomst.

Beleidsindicatoren

De formatie op 31-12-2024 is 258.3 FTE (31-12-2023 254.9) De formatie is 2024 op het voor 2025 begrote niveau.

Waar formatie staat voor de maximale omvang van de organisatie staat de bezetting voor de feitelijke omvang van de organisatie. De bezetting 2024 is 257,6 FTE (2023 234.5 FTE). De bezetting 2024 is nagenoeg gelijk aan de formatie.

De stijging van apparaatskosten van met 2,3 %. De kosten van personeel nemen toe met 2% (CAO-ontwikkelingen, toename bezetting, maar gematigd door lager aandeel externe inhuur). De materiele kosten nemen toe door prijsontwikkelingen.

De externe inhuur wordt bepaald op basis van de werkelijke inhuur kosten.

Het percentage overhead stijgt met 0,9%. In absolute zin is de omvang van de overhead licht toegenomen. De uitvoeringskosten, inclusief de bijbehorende salarislasteren, zijn ook toegenomen.

		2022	2023	2024
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	8,1	8,5	8,6
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	6,9	7,8	8,6
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 833	€ 983	€ 1.004
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	19,6%	18,6%	13,8%
Overhead	% van totale lasten	14,2%	15,0%	15,9%

Verbonden partijen

Omschrijving (toelichting)

- CSV Amsterdam B.V. (voormalig Claim Staat Vennootschap B.V.) voortgekomen uit de verkoop van Essent.
- NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Vennootschapsbelasting

Omschrijving (toelichting)

Over het jaar 2023 is op basis van een voorlopige aanslag een nog te betalen bedrag voor vennootschapsbelasting opgenomen € 45.740. Definitief is € 40.097 Vpb verschuldigd. Het verschil van € 5.000 is opgenomen als nog te ontvangen in 2024.

Over het jaar 2024 is een voorlopige aanslag Vpb betaald van € 133.862. Naar aanleiding van de concept cijfers in de jaarrekening is een Vpb verschuldigd van ongeveer € 40.000. Het verschil van € 93.000 is opgenomen als nog te ontvangen in 2024.

Onvoorzien

Omschrijving (toelichting)

De post onvoorzien is in 2024 niet gebruikt.

Wat mag het kosten

Mutaties in de reserves worden verwerkt in programma 0 maar niet alle reserves hebben betrekking op programma 0. Om een juiste financiële analyse per programma te kunnen maken zijn in onderstaande tabel enkel de mutaties van programma 0 reserves meegenomen.

Exploitatie

x € 1.000	Realisatie 2023	Begr. 2024 (primair)	Begr. 2024 (incl wijz.)	Realisatie 2024	Mut. begr. /real. 2024
Lasten	23.013	19.827	22.835	23.088	253
Baten	69.749	69.699	74.648	75.358	710
Saldo voor bestemming	46.735	49.872	51.813	52.270	457
Mutaties reserves					
Lasten	13.705	-	3.212	3.212	-
Baten	14.797	17	2.936	2.930	-5
Saldo na bestemming	47.827	49.889	51.537	51.989	452

Specificatie per taakveld

x € 1.000	Begr. 2024 (incl wijz.)	Realisatie 2024	Mut. begr. /real. 2024
Lasten			
0.1 Bestuur	1.734	2.370	636
0.2 Burgerzaken	1.347	1.388	41
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.305	2.442	136
0.4 Overhead	16.322	15.736	-586
0.5 Treasury	193	190	-3
0.61 OZB woningen	894	941	47
0.64 Belastingen overig	-	-0	-0
0.8 Overige baten en lasten	40	22	-18
Totaal Lasten	22.835	23.088	253
Baten			
0.1 Bestuur	20	29	9
0.2 Burgerzaken	478	588	109
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.517	1.524	6
0.4 Overhead	107	244	137
0.5 Treasury	1.486	1.360	-126
0.61 OZB woningen	3.442	3.448	6
0.62 OZB niet-woningen	1.547	1.562	15
0.64 Belastingen overig	64	72	8
0.7 Uitkeringen gemeentefonds	65.960	66.321	361
0.8 Overige baten en lasten	26	210	184
Totaal Baten	74.648	75.358	710
Saldo voor bestemming	51.813	52.270	457
Storting			
0.10 Mutaties reserves	4.833	4.952	119
-/-Stortingen prog 1 t/m 8	1.621	1.740	119
Totaal storting reserves progr 0	3.212	3.212	-
Onttrekkingen			
0.10 Mutaties reserves	5.445	5.077	-368
-/- Onttrekkingen prog 1 t/m 8	-2.509	-2.146	363

Exploitatie			
Totaal onttrekkingen reserves progr 0	2.936	2.930	-5
Totaal resultaat programma 0	51.537	51.989	452
-/- Resultaat prog 1 tm 8	-49.893	-46.486	3.407
0.11 Totaal resultaat	1.644	5.503	3.859

Toelichting op de financiën

Omschrijving (toelichting)

Het saldo van programma 0 zelf is na bestemming van dit programma € 452.000 nadelig.

Lasten

Taakveld 0.1 Bestuur: € 636.000 nadeel.

- In de voorziening Wethouderspensioenen is € 585.000 meer gestort als gevolg van een gedaalde rekenrente. Ook zijn de personele kosten € 51.000 hoger dan geraamd.

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: € 136.000 nadeel.

- De balanswaarde van de verkochte grond Fugelliet Noord Ureterp (€ 145.000) was niet begroot.

Taakveld 0.4 Overhead: € 402.000 nadeel.

- Als gevolg van uitstroom van personeel heeft een storting aan de voorziening SPP (Strategische Personeelsplanning) plaatsgevonden. Dit geeft een nadeel van € 377.000.
- Diverse kosten binnen dit taakveld waren per saldo € 82.000 lager.
- De kosten van de OWO-afdelingen in dit taakveld waren € 100.000 hoger dan begroot.

Baten

Taakveld 0.2 Burgerzaken: € 109.000 voordeel.

- Het aantal aanvragen voor rijbewijzen/reisdocumenten (paspoortpiek) leverden extra baten op van € 113.000. Aan de lastenkant is de afdracht van leges aan het rijk daarom ook toegenomen.

Taakveld 0.4 Overhead: € 1125.000 voordeel.

- Voor de WW-verplichting van voormalig personeel moet een budget geraamd worden. In het verleden werden deze verplichtingen opgenomen in de voorziening SPP. Uit de accountantscontrole is gebleken dat deze verplichtingen niet voldoen aan de criteria om opgenomen te worden in de voorziening. In de jaarrekening 2024 is dan ook ongeveer € 1.064.000 vrijgevallen uit de voorziening. De verwachte WW kosten van 2025 zijn opgenomen in het budget voor 2025
- Het resterende voordeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door meer uitkeringen van het UWV voor zwangerschap en bevallingsverlof.

Taakveld 0.5 Treasury: € 126.000 nadeel.

- Er is € 158.000 minder rente ontvangen op de middelen uit de schatkist.

Taakveld 0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds: € 361.000 voordeel.

- Een correctie op de maatstaven in de algemene uitkering geeft een voordeel van € 299.000.
- Verrekeningen uit voorgaande boekjaren leveren een voordeel op van € 62.000.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten: € 184.000 voordeel

- In 2023 is op basis van een boekenonderzoek door de belastingdienst een voorziening gevormd van € 500.000. Op basis van dat onderzoek is een vaststellingsovereenkomst opgesteld en is er in 2024 € 281.000 naheffing betaald uit de voorziening. In 2025 wordt het restant ad € 53.000 uit de voorziening betaald. Het restant van € 166.000 valt vrij per 31-12-2024.

Taakveld 0.10 Mutatie reserves

De reserves met betrekking tot programma 0 zijn nagenoeg gelijk aan de begroting. De mutatie van de reserves in programma 1 t/m 8 worden in het desbetreffende programma toegelicht.

Overige

Het resultaat van de programma's 1 t/m 8 geeft een voordeel van € 3.407.000. Dit is in de programma's toegelicht.

Het totale jaarrekening resultaat is € 5.503.000 voordelig. Dit is terug te vinden onder taakveld 0.11 Totaalresultaat.